

Kujawiak

Najwolniejszy spośród tańców mazurkowych, szczególnie dobrze odzwierciedla ducha Kujaw

Kto był w porze wykopków na Kujawach i widział mgły ścielące się po polach, mieszające się z dymami ognisk, w których pali się kartoflane łęty (a przy okazji piecze pyszne ziemniaki), ten od razu przyzna, że spokojna, zwykle w molowym trybie utrzymana melodia najlepiej oddaje cechy krajobrazu, piękno przyrody, cierpliwą, przynoszącą owoce ludzką pracę...

Nazwa tańca, utworzona od nazwy regionu, pojawia się najpóźniej ze wszystkich nazw tańców mazurkowych, bo dopiero w roku 1827 (*Pasterze na Bachorzy. Sielanki kujawskie* Feliksa Jaskólskiego). Początkowo był to dostojny taniec chodzony, którym zainteresowano się na dworach szlacheckich. Tu ludowi muzycy i tancerze nie tylko nauczyli szlachtę, jak tańczyć kujawiaka, ale też poznali nowe kroki, które do tańca wprowadziło ziemiaństwo. Ostatecznie kujawiak rozrósł się, nierzadkie są zmiany [agogiczne](#). Zakończenie często jest utrzymane w szybkim, popisowym tempie.

Na Kujawach taniec ma liczne nazwy wskazujące na rodzaj i kierunek wykonywanych figur: *ksebka*, gdy tańczy się *k sobie*, czyli w lewo, oraz *odsibka*, gdy tańczy się w prawo – *od siebie*. Dlaczego tak? Praworęczny siewca wyrzuca ziarno od siebie w prawą stronę, a na lewo rzuca ruchem ramienia ku ciele, ku sobie. Są też: *śpiący* i *gładki*, a także spokrewnione z kujawiakiem *owczarek* i *okrągły*, który zapewne składał się z kilku tańców o coraz szybszym tempie. Teksty do kujawiaków mają niewiele strof, stąd też częste są powtórzenia tekstu i charakterystyczne zaśpiewy *oj dana dana*, naśladujące instrumenty.

Stylizacje kujawiaka wyszły spod pióra Oskara Kolberga i [Henryka Wieniawskiego](#). [Fryderyk Chopin](#) nadał cechy tego tańca *Mazurkowi e-moll* op. 17 nr 2.

dr Krzysztof Komarnicki

Zobacz, jak się tańczy [kujawiaka](#).

Materiał z portalu www.tance.edu.pl udostępniony dzięki uprzejmości Instytutu Muzyki i Tańca.